

† Гунчо Ст. Гунчевъ

(Животъ и научно дѣло)

отъ *Ив. Батаклиевъ*

Всѣка смъртъ, всѣка загуба на близъкъ се посрѣща тежко и се изживява съ голѣми страдания. Но загубата на нашия колега и другаръ Гунчевъ е просто непоносима. Тя е съвсемъ неочаквана — грѣмъ отъ ясно небе. Никой не иска да повѣрва и приеме съобщението за мълненозната трагична кончина на Гунчевъ на 2 юний 1940 г. До фаталната вечеръ на 30 май с. г., той бѣше между насъ здравъ, жизнерадостенъ, веселъ, безъ никакъвъ признакъ на нѣкаква тѣлесна или душевна криза. Сждбата се оказа крайно жестока къмъ него и насъ, като му взе живота и ни го отне толкова рано. Гунчевъ почина много младъ, само на 36 годишна възраст, въ разцвѣта на своята младостъ и въ началото на своята плодovitа научна дейностъ, пълна съ много надежди.

Нашиятъ скжпъ покойникъ бѣ синъ на видно лѣкарско семейство отъ Габрово, но е роденъ въ гр. Бѣла на 9 (22) мартъ 1904 г. Тамъ баща му д-ръ Ст. Гунчевъ е билъ лѣкаръ. Училъ се е следъ това Гунчевъ въ Шуменъ, а е завършилъ гимназиалното си образование въ Плѣвенъ презъ 1923 г. Още като ученикъ Гунчевъ се е проявилъ съ голѣма будностъ и интересъ по нѣкои общественонаучни въпроси, по които е участвувалъ дори въ международни конгреси. Така, той е билъ делегатъ на есперантски конгресъ въ Хелзинки — Финландия. Жаденъ за висша наука, той постъпва въ нашия Университетъ, гдето избира за своя специалностъ любимата му географска наука, на изучаването на която се отдаде най-усърдно до последния си часъ. Чувствувайки нужда за по-здрава научна подготовка отъ по-добро знание на единъ съвременъ чуждъ езикъ, той прекарва една година като студентъ въ Франция. Следъ това той завърши висшето си образование по география въ София въ 1928 г., като бѣ измежду другаритъ си пръвъ по успѣхъ. Ето защо той получи стипендия за специализация по география една година (уч. 1928—29) въ Берлинъ отъ Хумболдтовата фондация. Следъ нея, заслужено бѣ назначенъ отъ проф. Иширковъ за асистентъ по география, а въ 1937 г., следъ съответната си пълна научна подготовка, той бѣ назначенъ за редовенъ доцентъ при катедрата по антропогеография.

Гунчевъ работи през единъ периодъ твърде тежкѣ за развитието на българската географска наука. Това е периодътъ 1930—1940 г., който бѣ периодъ на реорганизиране и възходъ на тази наша наука, на засилване дейността на Географското ни дружество чрезъ издаване на неговия наученъ органъ „Известия на Българското географско дружество“ и др. инициативи. Но това бѣ и периодъ, когато българската географска наука загуби създателитѣ си — професоритѣ Иширковъ и Радевъ, и работницитѣ въ полето на тази наука отведнажъ много намаляха.

Върѣки всичко това, способенъ и съ здрава подготовка, Гунчевъ ни остави нѣколко ценни научни трудове: „Вакарелъ“ — антропогеографски проучвания. Годишн. Ист.-фил. фак., XXIX (1932/33); „Кюстендилската котловина и ограднитѣ ѝ части“. Годишн. Ист.-фил. фак., XXXI (1934/35); „Льосътъ въ Северна България“. Изв. на Бълг. геогр. д-во, кн. III (1935); „Уземнитѣ кѣщи въ Дунавската България“. Годишн. Ист.-фил. фак., XXIX (1933/34); статии — „Плана планина“ приносъ къмъ историческото развитие на славянскитѣ земеписни имена, „Изчезнали селища въ България“, „Антонъ Страшимировъ като географъ и народоведъ“, „Физикогеографски проучвания на гр. Орѣхово и околността му“, „Габрово и Габровско“ и пр. Въ връзка съ по широкия интересъ на Гунчевъ къмъ нашия общественъ животъ, той написа нѣколко научнопопулярни географски статии въ наши видни вестници.

Вѣренъ на завета на своя учителъ — професоръ Иширковъ, че чрезъ изучаване на нашитѣ селища, които сж синтезъ на земя и народъ, ще можемъ да познаемъ истински нашата родина, Гунчевъ се зае усилено отъ две години насамъ съ изучаване на селищата ни, за която целъ основа списанието „Архивъ за поселищни проучвания“, съ уредбата на което той се нагърби почти самъ и което му създаде не малко тревоги при нашата не особено радостна действителностъ.

Гунчевъ се прояви като отличенъ преподавателъ. Лекциитѣ му бѣха възъ основа на най-новитѣ схващания въ географската наука. А като учителъ и наставникъ съ своя приветливъ, но сериозенъ и справедливъ характеръ, добитъ още въ кѣщи, гдето бѣше най-голѣмъ между 6 братя и 2 сестри, Гунчевъ имаше винаги симпатиитѣ на студентитѣ.

Гунчевъ бѣ редовно избранъ за членъ на настоятелството на Българското географско дружество и за членъ въ управителното тѣло на Българския националенъ комитетъ за географія, гдето се показва като цененъ организаторъ и сътрудникъ. Колко той се радваше, че ще можемъ да изработимъ и издадемъ български географски атласъ! Нему се дължи не малко за подобрението на научната и техническа страна на „Известията на Географското дружество“. Той взимаше активно участие въ всички инициативи

на Географското дружество, като конференциитѣ — екскурзии за учителитѣ по география и история, устроявани отъ нашето и Историческото дружества при съдействието на Министерството на просвѣщението.

Презъ 1938 год. той бѣ избранъ за делегатъ на Университета и Географското ни дружество въ международния конгресъ по география въ Амстердамъ, гдето представи рефератъ на тема: *Die Beziehungen der Stadt Sofia zum Lande* (Отношенията на гр. София къмъ околността му).

Миналата година, по случай юбилея на Университета, Гунчевъ бѣ награденъ отъ Негово Величество Царя съ орденъ за гражданска заслуга V степенъ.

Тежка е загубата на Гунчевъ за българската географска наука и то не само заради това, че у насъ мжно се създаватъ хора на науката, но и за това, че географската ни наука въ продължение на 15 години загуби 5 свои първи труженици (професоритѣ Дрончиловъ, Радевъ, Ковачевъ, Иширковъ и Гунчевъ). А животътъ извиква всѣки день географската наука на по-преденъ планъ. Къмъ никоя друга наша наука сждбата не е била така жестока, както къмъ нея.

Българската географска наука съ своитѣ институти: Географски институтъ въ Университета, Българско географско дружество и Български националенъ комитетъ за география, губи единъ преданъ работникъ, а ние — единъ незамѣнимъ колега и другаръ.

Миръ на праха му!

Вѣчна му память!

† GUNČO ST. GUNČEV

(Leben und wissenschaftliche Tätigkeit).

Am 2. Juni 1940 starb ganz unerwartet Gunčo St. Gunčev, ordentlicher Dozent der Geographie an der Universität St. Kliment von Okhrida in Sofia. Er war sehr jung, nur 36 Jahre alt, im Aufblühen seiner Jugend, am Anfang seiner fruchtreichen wissenschaftlichen Tätigkeit voll von vielen Hoffnungen.

Gunčev hat Geographie an der Universität Sofia und in Frankreich studiert. Nacher hat er Geographie in Berlin bei Professor Krebs als Stipendiat der Humboldtstiftung spezialisiert. Auf diese Weise mit einem soliden Grundwissen ausgerüstet, wurde er zum Assistenten der Geographie und 1937 zum ordentlichen Dozenten der Anthropogeographie an der Universität ernannt.

Trotz der schweren Bedingungen für wissenschaftliche Arbeit im Geographischen Institut an der Universität, weil vor kurzem die Professoren Ž. Radev und A. Iširkov gestorben wa-

ren, hat Gunčev einige wichtige Arbeiten geschrieben. Sie sind:

1) Wakarel, anthropogeographische Untersuchungen. — Ann. de l'univ. de Sofia, tome XXIX. 8, 1933.

2) Die Erdgrubenwohnungen in Donau-Bulgarien. — Ann. de l'univ. de Sofia, tome XXX. 14, 1934.

3) Das Küstendil-Becken und seine Umrahmung. — Ann. de l'univ. de Sofia, tome XXXI. 2, 1935.

4) Löss in Nordbulgarien. — Mitt. der Bulg. geogr. Gesellsch. — Bd. III. Sofia 1936. U. a.

Alle sind in bulgarischer Sprache abgefasst.

Gunčev hatte besondere Interesse für die Frage über die bulgarischen Siedlungen, deshalb hat er die Zeitschrift „Archiv für Siedlungsforschungen“ gegründet.

Gunčev war ein guter Lehrer und erwarb sich bald die Liebe seiner Studenten.

Er wurde jedes Jahr regelmässig als Mitglied des Ausschusses der Bulgarischen Geographischen Gesellschaft und der bulgarischen Nationalkomitee für Geographie gewählt. Mit dem Tode Gunčevs verliert die bulgarische geographische Wissenschaft einen jungen hoffnungsvollen Arbeiter.

• Iv. Batakliiev